

Motivering herweging van de functie van administrateur-generaal bij het agentschap Digitaal Vlaanderen

1. Gewijzigde opdrachten en taakstelling

2016-2017: start Informatie Vlaanderen

De Vlaamse Regering besliste op 18 maart 2016 tot de oprichting van Informatie Vlaanderen¹: het departement Informatie Vlaanderen (voorheen departement Bestuurszaken, afdeling Vlaamse Infolijn en afdeling CORVE) en het AGIV zijn samengevoegd tot het intern verzelfstandigd agentschap Informatie Vlaanderen. Met de oprichting werden de krachten op het vlak van informatiebeleid, zowel geografisch als niet-geografische informatie, gebundeld in een nieuw agentschap, met de bedoeling om een sprong voorwaarts te maken met de informatisering van de Vlaamse overheid. Informatie Vlaanderen kreeg de opdracht om Vlaamse en lokale overheden te ondersteunen in de overgang naar een informatie- en datagedreven overheid.

Bij de vacantverklaring van de functie van administrateur-generaal op 3 februari 2017 werd de functie ingedeeld onder de functieklassse B².

Kort na de start lanceerde het agentschap Mijn Burgerprofiel (vandaag 1,6 miljoen gebruikers per maand en 600.000 app downloads) waarvan de onderbouw gedeeld wordt met e-loket ondernemers en verenigingenloket. Ook de ontwikkeling en doorstart van proactieve dienstverlening (Automatisch Advies) op basis van het MAGDA-platform kende hier zijn oorsprong, zaken die vandaag ertoe leiden dat Digitaal Vlaanderen dienstverleningen zoals Jobbonus, Groeipakket of hinderpremie voor zelfstandige ondernemers zo automatisch mogelijk kan laten verlopen en laten uitbetalen. Sinds 2017 zijn het aantal data-transacties op het MAGDA-platform vertwintigvoudigd, wat het belang aantoont van datagedreven werken vandaag bij de overheid.

2021: fusie tot Digitaal Vlaanderen

Op 4 december 2020 besliste de Vlaamse Regering om de dienstverlening rond ICT en digitalisering te bundelen in één agentschap: Digitaal

¹ <https://codex.vlaanderen.be/PrintDocument.ashx?id=1026864&datum=2016-01-01&geannoteerd=false&print=false>

²

http://www.ejustice.just.fgov.be/cgi/article.pl?language=nl&sum_date=2018-05-31&lg_txt=N&numac_search=2018012054

Vlaanderen³. De COVID-19-pandemie heeft de digitale transformatie van overheden fors versneld en Digitaal Vlaanderen kreeg de opdracht om de gemeenschappelijke bouwstenen, de ICT- en dataproducten samen te brengen tot één sterk geheel.

Met deze beslissing werden de cluster ICT van het Facilitair Bedrijf en het agentschap Informatie Vlaanderen samengevoegd tot Digitaal Vlaanderen. Ook het beheer, de aan- en bijsturing en opvolging van de ICT-raamcontracten, met een waarde van 1 miljard euro over zeven jaar, werden toegevoegd aan de bevoegdheden van Digitaal Vlaanderen⁴.

Op het moment van de fusie naar Digitaal Vlaanderen is er geen herweging van de functie van administrateur-generaal gebeurd⁵. Nochtans steeg het beheerde budget en de verantwoordelijkheid fors.

Digitaal Vlaanderen lanceerde sindsdien heel wat nieuwe dienstverlening:

- projectbegeleiding en end-to-end ontzorging voor VO-entiteiten bij middelgrote tot grote en complexe digitale transformatietrajecten. De voorbije jaren zijn er zo 146 grote trajecten door Digitaal Vlaanderen voor VO-entiteiten uitgevoerd, denk aan Rechtenverkenner, FOMO, Alivia, Sanctieregister, ...;
- partnerdiensten voor gegevensbescherming en informatieveiligheid: Data Protection Officers (DPO) en Chief Information Security Officers (C/ISO) ter beschikking stellen van VO-entiteiten;
- expertisecentrum AI en interoperabiliteit;
- Digital Leaders Academy;
- ...

Kortom, de uitbreiding van het takenpakket sinds 2021 situeert zich dan ook op verschillende vlakken, zoals:

- In 2024 meer dan 10 miljard transacties op de verschillende dataplatformen van Digitaal Vlaanderen (Magda, Open data, Geowebdiensten, ...) (in 2021 ongeveer 5 miljard transacties);
- In 2024 158 erkende datastandaarden (123 erkende in 2021);
- In 2024 38 miljoen bezoeken aan Vlaanderen.be (28 miljoen bezoeken in 2021);
- In 2024 32,5 miljoen aanmeldingen op Mijn Burgerprofiel (28 miljoen in 2021);

³ VR 2020 0412 DOC. 1367

⁴

<https://codex.vlaanderen.be/PrintDocument.ashx?id=1026864&datum=&geannoteerd=false&print=false>

⁵ De meest recent gepubliceerde classificatie van de management- en projectleiderfuncties van N-niveau bij de diensten van de Vlaamse overheid: https://www.ejustice.just.fgov.be/cgi/article.pl?language=nl&sum_date=2023-08-30&lg_txt=N&numac_search=2023044028

- In juni 2025 265 aangesloten lokale besturen op Mijn Burgerprofiel (220 aangesloten in 2021);
- In 2024 1 miljoen contacten op 1700;
- In 2024 106 samenwerkingsovereenkomsten op maat tussen Digitaal Vlaanderen (inclusief het Eigen Vermogen Digitaal Vlaanderen) en andere besturen;
- Uitvoering van de regie over de projecten via de ICT-raamcontracten, die een gemiddelde waarde hebben van € 235.000.000 per jaar.

2025: sterke regierol en strategische herpositionering

Vanaf 2025 neemt Digitaal Vlaanderen, met het nieuwe regeerakkoord en beleidsvisie als kader, een sterkere regierol op om de overheid digitaal versneld te transformeren. Zo krijgt het agentschap de taak om de efficiëntie van digitale initiatieven binnen de Vlaamse overheid te beheren, door vanuit één strategie en één coherente aanpak de roadmap voor de digitale overheid te richten en in te richten. Daartoe krijgt het agentschap de taak om een coherente Vlaamse digitale strategie te ontwikkelen en uit te dragen, die de bestaande dienstverleningsstrategie, datastrategie, cloudstrategie en informatieveiligheidsstrategie overkoepelt.

De bouwstenen van een digitale overheid, zoals toegangsbeheer, het data- en loketplatform moeten de norm worden in elk digitaal project. De schaalbaarheid van deze initiatieven is daarmee cruciaal.

Voor de uitrol van AI-technologie en toepassing binnen overheidsprocessen neemt Digitaal Vlaanderen het voortouw binnen de Vlaamse overheid, en richt zich op drie sporen: (1) uitbouw van het AI-expertisecentrum dat kennis borgt en uitdraagt, (2) AI-programma om Digitaal Vlaanderen qua platformen en data volledig AI-ready te maken, (3) AI-technologie waar nuttig zoveel mogelijk meenemen in de digitale transformatietrajecten voor VO-entiteiten.

De digitale veiligheid van Vlaamse en lokale besturen wordt voortaan centraal gecoördineerd door het Vlaams Centrum voor Digitale veiligheid, dat in de schoot van Digitaal Vlaanderen is ingebed. Dat centrum zorgt voor bewustwording en preventie op het vlak van digitale veiligheid, maar neemt ook de rol van incident response management op als er zich een groot veiligheidsincident voordoet.

In deze rol beschikt de administrateur-generaal van Digitaal Vlaanderen over de hoogste veiligheidsmachtiging van de NAVO.

Tot slot groeide in de schoot van Digitaal Vlaanderen de voorbije jaren ook het Vlaams Datanutsbedrijf Athumi. De administrateur-generaal van Digitaal Vlaanderen is ambtshalve ook bestuurder bij Athumi.

Sinds enkele jaren verzorgt Digitaal Vlaanderen als agentschap ook de volledige beleidscyclus en doet het naast de uitvoering van het beleid ook aan beleidsvoorbereiding en beleidsondersteuning.

2. Beheerde middelen zijn sterk toegenomen

Samen met de uitbreiding van opdrachten en initiatieven groeide het budget van het agentschap, van 44 miljoen euro in 2017 naar 145 miljoen in 2025. Ook de complexiteit van het middelenbeheer groeide mee: het grootste deel van de middelen van het agentschap wordt beheerd via het Eigen Vermogen Digitaal Vlaanderen, dat zelf geen personeel heeft en aangestuurd wordt door een beheerscommissie.

Voor 2025 beschikt Digitaal Vlaanderen over volgende beleidskredieten:

- dotatie en decretale middelen: 90.982.000 euro;
- inkomsten uit samenwerkingsovereenkomsten, Europese projecten en VRD3-middelen: 34.849.000 euro;
- loonkredieten: 19.296.000 euro.

3. Maatschappelijke en bestuurlijke context

Sinds de oprichting van Informatie Vlaanderen in 2016 is het belang van digitale dienstverlening en een datagedreven overheid exponentieel toegenomen, zowel in de samenleving als bij de overheid. De overheid kan en mag in die evolutie niet achterblijven, en het is de missie van Digitaal Vlaanderen om de digitale overheid van morgen te realiseren die zich kenmerkt door efficiëntie, administratieve vereenvoudiging en innovatie.

Maatschappelijk zijn de verwachtingen van burgers, bedrijven en verenigingen ten opzichte van de overheid sterk gewijzigd. Uit de recente Digimeter-onderzoeken⁶ blijkt bijvoorbeeld dat burgers geen genoegen meer nemen met het feit dat ze iets digitaal kunnen afhandelen. Ze verwachten dat de overheid de zaken makkelijk maakt voor hen: één plek om zaken te regelen, gegevens en informatie stromen door en moeten niet opnieuw worden doorgegeven, en meer proactieve diensten. Dat betekent dat digitalisering niet meer betekent dat we de bestaande processen digitaal moeten maken, maar dat we de zaken moeten herdenken en vereenvoudigen. Burgers en bedrijven kennen dit van private bedrijven en ze verwachten dit ook van hun overheid. Het vertrouwen in de digitale overheid wordt steeds meer gevormd door zaken als gebruikservaring.

Daarnaast zorgt de snelle evolutie van technologie er ook voor dat de rol van de overheid op scherp gesteld wordt. De overheid dreigt gedesintermedieerd te worden als ze niet voldoende mee blijft in de technologische en maatschappelijke evoluties. De evolutie rond AI zet dit voor overheden in Vlaanderen op scherp en stelt hen voor de vraag hoe de technologie naar waarde kan ingeschakeld worden binnen de

⁶ <https://www.imec.be/sites/default/files/2025-03/imec.digimeter-2024-rapport.pdf>

overheid, zonder voorbijgestoken te worden. De rol van de overheid draait op vertrouwen, en daarom is digitale veiligheid een cruciale component daarin.

Het regelgevende kader waarin overheden en digitale transformatie past, is de voorbije jaren sterk gewijzigd. De invoering van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) was een startschot en erna volgden nog heel wat nieuwe regelgevende initiatieven: AI Act, NIS2, Data Governance Act, Data Act, Interoperable Europe Act, enzovoort. De impact van deze regelgeving zorgt voor bijkomende werklast bij alle overheden en het is opportuun en noodzakelijk om die uitdagingen gemeenschappelijk aan te vliegen vanuit Digitaal Vlaanderen.

Digitalisering zit intussen in alle processen en de IT-systemen vormen het zenuwstelsel van de overheid. Daarom heeft digitale veiligheid een prominente plaats in de agenda van Digitaal Vlaanderen, met de opdracht te zorgen voor systeemveiligheid, dataveiligheid en digitale soevereiniteit. Digitale systemen zijn op tien jaar tijd enorm nauw verweven geraakt met de kernprocessen van de overheid, zowel bij beleidsvoorbereiding, - uitvoering als analyse. De afhankelijkheid van digitale systemen is enorm toegenomen, en dat is ook logisch gezien de grote toegevoegde waarde die het biedt op het vlak van efficiëntie. Terzelfdertijd behandelen we als overheid die systemen nog niet als één van onze vitale organen: met controles, werken aan de gezondheid en fitheid van de digitale systemen, aan een optimale beveiliging, met scenario's voor als één van die systemen bedreigd wordt of zou uitvallen. De nieuwe geopolitieke realiteit wijst ons hard op de noodzaak dat onze digitale ruggengraat beter beheerd en beveiligd moet worden. In dat verband past de oprichting van het Vlaams Centrum voor Digitale Veiligheid, dat in de schoot van Digitaal Vlaanderen ingebed wordt.

De inzet van publieke middelen vertrekt steeds vanuit schaarste, en daarbij kan digitalisering zorgen voor meer efficiëntie, door bijvoorbeeld zaken schaalbaar in te richten, te zorgen voor een betere samenwerking en afstemming, en veel meer zaken gemeenschappelijk te organiseren in plaats van elke overheid apart. Opnieuw is AI hier een voorbeeld van: overheden kunnen het niet aan om elk apart het leergeld te betalen om de technologie meester te worden. Dit moet gemeenschappelijk en schaalbaar georganiseerd worden vanuit één kader en strategie, zoals vandaag gebeurt met het AI-expertisecentrum en de uitrol van Copilot binnen de Vlaamse entiteiten.

In die snel wijzigende context met de budgettaire uitdagingen is een sterk digitaliseringsagentschap een onmisbare hoeksteen. De wendbaarheid van de bouwstenen, platformen én expertise is cruciaal geworden.

4. Organisatiestructuur werd grondig bijgesteld

Om het hoofd te kunnen bieden aan de wijzigende context en de nood aan wendbaarheid heeft Digitaal Vlaanderen de voorbije jaren werk gemaakt van een nieuwe organisatiestructuur en een uniform en schaalbaar operating model. Na de vele fusies die het agentschap de voorbije tien jaar doorgemaakt heeft, was een grondigere reorganisatie aangewezen om het aanbod van het agentschap en de werking meer vanuit één strategische visie in te richten. Het toekomsttraject Jupiter zorgde in 2024 al voor een nieuwe organisatiestructuur, een portfoliowerking en een strategie rond het platformiseren en schaalbaar clusteren van de bouwstenen van de digitale overheid. In 2025 ligt de focus op het werken aan de transversale processen en zorgen dat het agentschap meer wendbaar kan zijn. Daarvoor zijn er initiatieven zoals het AI-programma of zoals de uitbouw van de expertise rond data governance diensten.

Digitaal Vlaanderen opereert in een snel wijzigende omgeving, en moet zich zodanig organiseren dat het gemaakt is voor verandering. Die omslag wordt nu gezet. Ook de manier waarop met partners samengewerkt wordt, moet passen in die wendbaarheid. Waar de Vlaamse overheid twintig jaar geleden in hoofdzaak koos voor het outsourcen van haar ICT-systemen naar één private speler, is vandaag meer dan ooit een hybride en meervoudige partner-aanpak (multisourcing) nodig:

- er is nood aan schaalbare platformen die efficiënt werken en snel mee evolueren;
- er is nood aan een centrale aansturing die de strategie, visie, werking en efficiëntie van onze platformen en expertisediensten bewaakt;
- voor de uitvoering werkt Digitaal Vlaanderen samen met zijn partners en is daarbij nood aan partners die dezelfde waarden delen, het kader van de Vlaamse digitale strategie kennen, volgen en mee sturen en eveneens werk maken van efficiëntie, innovatie en administratieve vereenvoudiging;
- er is nood aan partners die Digitaal Vlaanderen helpt te innoveren op een kostefficiënte en gerichte manier, waarbij Digitaal Vlaanderen een deel van de expertise in huis moet hebben en een deel extern betreft bij de opdrachten.

Die aanpak zorgt er vandaag voor dat Digitaal Vlaanderen de voorbije jaren een koppenbesparing heeft gerealiseerd en nu (juni 2025) 215 interne medewerkers telt. Daarnaast hanteert Digitaal Vlaanderen een voor de sector passende en innovatieve HR-strategie waarbij Digitaal Vlaanderen 114 Vlaanderen Connect medewerkers en 401 externe medewerkers telt.

Ook de organisatiematuriteit groeide de voorbije jaren mee, tot een niveau dat bovengemiddeld is in de Vlaamse overheid, zo bleek uit de jaarlijkse beoordeling door Audit Vlaanderen.

Conclusie

Om bovenstaande redenen de vraag om de functie van administrateur-generaal bij het agentschap te laten herwegen en het classificatieresultaat ter validering aan de Vlaamse Regering voor te leggen.